

Universitätsbibliothek Paderborn

Praxis Episcopalis

In Qva Episcoporum Non Tantvm, Eorumqve Vicariorum munus; sed
Parochorum etiam & conscientiarum directorium concernentium casuum
ac dubiorum indies occurrentium Resolvtiones ... quàm brevissimè
continentur

Zerola, Tommaso

Coloniae Agrippinae, 1680

Haeretici.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10421

celia, Navar. *de hor. Can. c. 2. nu. 62.* Et *infra*, & citat Ang. *in ver. Hora*, §. 2. Sylvest. & Cajet.

Ad decimum respondetur, primò, quod unum est peccatum mortale, omit- tendo omnes horas. Ratio est, quia se habent ratione unius. Navar. *loc. cit. ca. 7. nume. 5.* Dico secundò, si partem no- tabilem, puta unam horam quis omit- rat, peccat mortaliter, Nav. *in Manuali*, cap. 25. num. 97. Dico tertio, quoties pro- ponit non recitare, toties peccat mor- taliter, idem *ibidem*.

Ad undecimum. Vide eundem loco *cit. num. 99.* Et *infra*, *de Hor. Can. c. 2. per totum.* Et c. 34. ubi habes. Primò, ob in- firmitatem. Secundò, ob dispensationem Papæ. Tertio, ob occupationem repentinant. Quarto, ob occupationem in Choro. Quintò, ab carentiam Bre- viarii. Sextò, ob prædicationem, vel præ- lectionem, vel administrationem Sacra- mentorum: sed primò infirmitas debet esse, prout Navar. *ibi*, & *gl. in ca. unico de cler. non resid. lib. 6.* Secundò, quod dixi in carentia Breviarii, nota, quod debet dicere omnia, quæ habet in memoria, sed pro illo cuius non recordatur, vel quod nescit, aliquid loco illius substi- tuat, ut officium B. Virginis, tot coro- nas, vel Rosaria B. Virginis, Navar. *de Hor. Can. ca. 11. num. 18.* Tertio, quod licet non peccet omitendo horas ob defectum Breviarii, tamen non excusa- tur à peccato, sibi non emendo illud.

Ad duodecimum, Soto *loco cit. art. 4.* Et *4. sent. dist. 13. q. 1. art. 2. in fi.* Navar. *de Hor. Can. c. 3. num. 70.* Ang. *in ver. Missa*, §. 42. Navar. *in Manual. c. 25. nu. 83. art.*

18. *Artil. in ver. Missa, numer. 30.* Et *in ver. Hora, num. 18.* Sylvest. *in ver. Missa*, l. §. 6. ubi omnes dicunt esse peccatum mortale, celebrare Missam ante Matu- tinum saltem, nisi fieret ad evitandum scandalum, vel ob aliquam rationabi- lem causam, licet Sor. dicat, quod si Sa- cerdos esset ægrotus, quod non posset recitare divinum officium, absque hoc posset celebrare Missam, & in hac mate- ria satis largè procedat, tamen ad venien- te casu, posset practici doctrina illius: ratio est, quia non sunt subordinata ad invicem officium divinum, & Missa.

Ad Decimum tertium respondetur primò, Sor. tenere partem affirmati- vam: sed ego teneo cum Bulla Pii V, quæ est in nova impressione Breviarii reformati ex Dec. Sac. Conc. Trid. editi jussu ejusdem summi Pontif. Non obli- gantur sub peccato mortali, non reci- tantes offi. ium parvum beatæ Virginis, vel defunctorum, vel Psalmos Pœni- tentiales, vel Canticum graduum, nisi ubi esset consuetudo, quam dicit esse observandam, & ubi est consuetudo, non obligaret extra Chorum, nec semel in mente, nec tempore Quadragesimali, ut patet. Hæc sufficiant pro praxi quo- tidiana, si quis plura desiderat, videat Doct. citatos per extensum.

HÆRETICI,

SUMMARIUM.

- 1 Heretici qui dicantur.
- 1 Quo Ordine in processu formando contra eos uti debeat Ordinarius. seu Inquisitor.
- 3 Quod

- 3 Quot persona debeant interesse examinationi eorum.
- 4 Utrum Inquisitor possit uti consilio peritorum laicorum in hac causa.
- 5 Quomodo citandi personaliter.
- 6 An possint Ordinarii accipere sportulas, seu actorum lucra in fabricatione processus totius cause.
- 7 An sit opus semper consulere supremum Senatuum sacra inquisitionis Roma, vel alibi.
- 8 An Episcopi sint iudices Ordinarii cause inquisitionis.
- 9 An possint citare reum, seu testes extra diocesim consistentes, sine licentia Ordinarii illius, ubi reus, vel testes commorantur.
- 10 An heretici carcerati possint habitari.
- 11 An possint mulctari pœna pecuniaria.
- 12 Qua praxi utendum, quando traditur heretici pertinaces, vel relapsi Civitate seculari.
- 13 An in hac causa detur appellatio.
- 14 Quomodo Ordinarii & Inquisitores procedere debeant contra laicos negligentes circa officium inquisitionis.
- 15 An admitendi Advocati, & procuratores in favorem delati, seu inquisiti.
- 16 Quomodo danda copia repertorium.
- 17 An dum manent carcerati, admittendi sint ad Sacramenta suscipienda, & alia huiusmodi.
- 18 An possint omitti defensiones, si inquisitus eis renunciaret.
- 19 Quando dubium est, an sit hæresis, vel non, quis Iudex cognoscet.
- 20 Quot testes sufficiant in hac causa.
- 21 Quando timetur de fuga, an præveniat captura citationem.
- 22 Quis carcer dandus.
- 23 Si carceratus fugiat, an habeatur præ confesso in hoc delicto.
- 24 Quomodo ferenda sententia absolutoria.
- 25 An scientes hereticos vel suspectos de hæresi, teneantur eos revelare, seu denunciare.
- 26 Forma abjuranda qua sit.
- 27 An secularis iudex cognoscere possit de hac causa.
- 28 Quando & qui dicantur relapsi.
- 29 Bona clericorum hereticorum cui applicentur, quando confiscantur, fiscove Episcopi, an Ecclesiastico, vel Principis secularis.
- 30 An possit Iudex pœnam inflictam in sententia post latam sententiam contra delatum mitigare, moderari, seu commutare.
- 31 Qua lingua debeat ferri sententia, fideique abjuratio.
- 32 Hereticus si fuerit reversus, in quibus casibus possit cum eo dispensari.
- 33 An hereticus sit ipso iure privatus beneficiis.
- 34 Hæredes, seu successores hereticorum ad quid teneantur.
- 35 An quis teneatur prode se ipsum, ne quia esset hereticus, & fiant edicta, Banna, & Bullæ, ne qui sciunt hereticos, revelent.

AD primum. Multa habes supra in ver. casus, in quibus. &c. sed vide Castrum per quatuordecim libros de hæresibus, & de iusta heret. punit. in summa; est omnis ille, qui habet aliquem errorem circa fidem Christianam Catholicam, vel dubitat cum pertinacia, circa

hoc est communis sententia omnium, vide *Iser. in usib. feud. rubr. ult. à num. 25* & *infra, de pæn. & contumacia hereticorum.*

Ad secundum. Facta denunciatione Ordinario, vel ex officio, statim ipse incipit capere informationem eo ordine, quo in *cap. de offi. §. verum, de heret. lib. 6.* & *Direct. Inquisit. 3. p. c. de for. exam. test.* & ibi *Peng. com. 17.* cum interventu duarum personarum, aded, quod oportet interveniant sex personæ, Ordinarius, seu Inquisitor, Reus, Testes, Actuarius, & duæ personæ, quæ possunt esse, vel Religiosi, vel clerici, vel laici viri discreti. *Direct. Inquisit. 3. p. c. quot personæ, & c.* & ibi *Peng. com. 20.* *Arch. in c. accusatus, §. sanè, de heret. l. 6.* & hoc patet ad tertium.

Ad quartum. Videtur quod non liceat Inquisitoribus, & locorum Ordinariis convocare laicos quomodocunque, ut cognoscant, aut judicent in causa Religionis, Bulla Julii III. 12. f. 10. & imponit excommunicationem Papalem in contra facientes; tamen *c. ut inquisitionis, de heret. lib. 6.* dicit, quod vocare possunt peritos quoslibet, & dat rationem, *gloss. ibi in ver. expedierit, in addit. & Pen. cõ. 126. & 127. in 3. p. direct. Inqu. 78.* Ad Bullam posset responderi, quod intelligitur, quando totam causam cognoscere vellet, ut ipse laicus indicaret. Ratio est, quia solum potest vocari pro consilio, & consultatione, prout in *c. si hoc sit, lib. 6.*

Ad quintum. Si reus facit copiam sui in citatio e verbali, non debet inseri causa in citatione, sed sufficit dicere ut se

coram Ordinario, seu Inquisitore sitat, seu coram iis compareat, *Syman. de cath. instit. tit. 44. num. 12. Peng. comm. 33. in 3. p. Direct. n. 131.* si verò latitas delatus, non faciens copiam sui, tunc debet citari, exprimendo causam in citatione, *Peng. ubi sup. com. 33.* Si verò est contumax, vel abest, potest in Ecclesia cathedrali illius diocesis, cujus est, vel in Ecclesia parohiali illius terræ, ubi moratur, vel in domo, vel in loco, ubi communiter degerebat, *Peng. com. 34. & 35. in 3. p. Direct.*

Ad sextum. Extravagans *ex eo, de heret.* prohibet Ordinariis accipere expensas, quas inquirendo facerent, & quod hoc officium facere debeant propriis stipendiis, nec proventus, nec obventiones possunt accipere; Inquisitores verò possunt. *Penga comm. 155. in 3. par. Direct. Syman. loco cit. tit. 4. num. 34.* Actuarii, quando sunt stipendiati, nec possunt accipere expensas actorum; secus verò possunt, eò vel maximè, quando emunt bancas, seu officium Notariorum, *Penga com. 34.* & sic vidi praticari Neap. & alibi.

Ad septimum. Mos est, fabricato processu, ac catcerato delato, eoque examinato, ac finita informatione, consulente magnum Inquisitorem Romæ mittendo copiam informationis; tamen hoc non semper videtur necessarium, nisi in causis arduis, *Peng. com. 127. in q. 78. in 3. p. Direct. Sym. loco cit. tit. 41. nu. 31. & 35.* & quæ agere, vel non agere Inquisitores, & Ordinarii in causa hæresis possint, nisi prius consultetur Summus Inquisitor, *vide ibidem, à nu. 36.* tamen quicquid sit,

ego

ego semper consulerem hoc fieri, ad hoc, ut quid agendum sit, locorum Ordinariis rescribatur, & tunc magis, quando ipsi vel eorum Vicarii non bene calleant huiusmodi materias, & possent incidere in multos errores, secus faciendo.

Ad octavum, Respondetur affirmative, *c. per hoc, de heret. lib. 6. Symanc. loc. cit. tit. 25. nu. 3. Peng. com. 50. in q. 1. in 3. p. Direct. Castro lib. 1. c. 5. de iusta heret. punit.* hinc sit in causis parvi momenti, non esse opus obtundere capita dominorum Sac. Inquisitionis, sed ipsi Ordinarii possent eas terminare juris ordine servato, modò sciant quid agant: tamen in facto ita practicavi Surrenti anno 1685, & obtinui Neap. 1591, die 17. Decembris, absque defensionibus, quibus sibi datis, delati jam sponte confessi renunciarent.

Ad nonum, Inquisitor, & Episcopus possunt hoc facere pro causa fidei, *Sym. loc. cit. tit. 34. num. 24. Peng. com. 123. in q. 743. p. Direct. & com. 91. in q. 42. ibidem. per c. commissi, §. compescendis, de heret. lib. 6. facit quod notat Hier. in usib. feud. rub. que sunt Regalia, nu. 47. ubi assignat pulchram rationem, & quod dicit Abb. in c. constitutus, num. 10. de fidei iuss. vide in ver. testes, num. 35.*

Ad decimum, Respondetur affirmative, quando non sunt pertinaces, debita præstita cautione. *Symanc. loc. cit. tit. 16. num. 5. Pen. com. 136. in 3. p. Director.*

Ad undecimum, si non sunt pertinaces, possunt multari pœna pecuniaria, applicanda locis piis, *Pen. Schol. 127.* sed non possunt fieri transactiones, *Sym. tit. 30. num. 13.*

Ad duodecimum, Praxis habetur in *cap. novimus, de verb. sign. & Royas sing. 175.* ubi dicitur, satis esse iudici, ut in praxi illius *c. ad evitandum irregularitatem. gl. in c. ad abolendam, de heret.* dicit solum esse clericos degradatos tradi Curia seculari, laicos verò sufficere relinqui puniendos. *Symanc. tit. 44. n. 65.* dicit, quod cum clericus degradatur eoram iudice laico, debet eidem iudici relinqui, sed non tradi: tamen quicquid sit, Pius V. per Bullam suam abstulit omnem scrupulum, dicens quod iudices Inquisitionis cum tradunt aliquos iudici seculari, per quam traditionem sequitur vel mutilatio, vel mors, nullam incurunt irregularitatem, etiam si non utantur verbis illis *cap. novimus, & Sylv. in ver. degradatio, nu. 5, §. 3. Peng. com. 20. in 2. p. Direct. Locatus in opere judiciali, tit. de decretis, iuxta finem, Symanc. tit. 34. nu. 47. Arm. in ver. regularitas, num. 24.*

Ad decimum tertium, habetur in *cap. ut inquisitionis*, ubi possunt Ordinarii, & Inquisitores excommunicare Regulos, Barones, & alios dominos temporales, si impedirent hoc officium, & sunt excommunicati ipso iure, per d. c. & si per annum sic steterint, habeantur pro hæreticis: similiter si negarent auxilium, *Direct. Inquisit. 3. p. & ibi Peng. com. 33. littera D.*

Ad decimum quartum, in *c. cit.* prohibetur appellatio, in illis verbis, *non obstantibus appellationibus*, tamen *Symanc. loc. cit. tit. 6. nu. 3.* intelligit de diffinitiva seu frivola, non de interlocutoria, *Penga com. 31. in 3. p. Direct.* nam ob inter-

Gg 3

locuto-

locutio tiam permittitur, c. cum cessante
*appel. Direct. 3. p. c. de appellat. Castro li. 1.
 c. 19. de iusta hæret. punit. dicit, quod mo-
 nito & correcto pertinaci, non licet ap-
 pellare, & si appellaret, non esset defe-
 rendum appellationi, tanquam inani, &
 malignæ. Covar. pract. 99. c. 23. n. 4. Re-
 buff. pract. benef. in 3. par. for. grat. sing. in
 ver. alia clausula, n. 8.*

Ad decimum quintum. Penga *loc. cit.*
com. 30. respondet affirmativè, modò
 fiat causa, *Direct. 3. p. inc. de recus. inquisi.*
Symanc. tit. 52. num. 3. & hoc intellige
 quando non constaret eos esse hæreti-
 cos, *Cast. lib. 1. c. 17. loc. cit.* & tam pro-
 curator, quàm Advocatus possunt patro-
 cinari delatis quousque convincantur
 esse hæretici, *Cast. loc. cit.* quando verò
 vellent se defendere de licentia Inquisi-
 toris, potest Advocatus patrocinari de-
 lato: sed quomodo Advocatus ipse se
 debeat habere circa hoc, videatur *Sy-
 manc. tit. 5. per totum.* Similiter de licen-
 tia iudicis possent concedi Advocatus, &
 Procurator, quando delatus neget se es-
 se hæreticum, *Symanc. tit. 52. nu. 3.* simili-
 ter possunt dari curatores, si delati es-
 sent minores viginti quinque annorum;
 secus acta essent nulla & irrita, qui cu-
 rator poterit esse etiam suus Advocatus,
*Penga com. 28. in 3. p. Direct. Afflict. de-
 cis. 208. et si in cap. si adversus, de hæret. ne-
 getur patrocinium illis, intelligitur quan-
 do quis esset verè hæreticus, secus quan-
 do esset vel delatus, vel suspectus, & in
 processu causæ, quia tunc per procurato-
 rem, & per excusatorem possunt excusa-
 ri, Symanc. loc. cit. nu. 4. Peng. com. 36. nu.
 139. in 3. p. Direct. vide Vinc. de Anan.
 singul. 19.*

Ad decimum sextum, vide *cap. si de hæ-
 ret. lib. 6. Direct. 3. p.* ubi ponit sex modos
 dandi copiam repertorium, quorum sex-
 tus est magis in practica, *Peng. 16. com.
 29.* ubi dicit non solum testium nomina
 esse contuenda, sed circumstantias, qui-
 bus posset delatus venire ad aliquam
 cognitionem testium, vide *cap. final. §.
 cessante, hoc titulo libro 6.*

Ad decimum septimum, carcerati
 in crimine hæreseos non debent admit-
 ti ad audiendas Missas, pendente cau-
 sa, nec ad orationes, nec eis confessa-
 rius est dandus, seu concedendus; nisi
 in periculo mortis, *Sym. ut. 16. nume.
 30. Peng. com. 108. in 3. p. Direct. in
 qu. 49.*

Ad decimum octavum, *Sym. tit. 17.
 numer. 54.* negat expressè, tamen *Di-
 rect. fol. 295. littera E.* ait, quod quando
 reus fatetur crimen, possunt omitti de-
 fensiones si eis delatus renunciaret, &
*Peng. ibi. Schol. 34. Locatus loc. cit. in ver.
 Defensio. num. 14. & 15. Felin. in ca. cum
 venissent, de testib. Bal. in l. pronunciare,
 C. de seruis,* isti dicunt, quod spontè
 confitentes maleficium, possunt omit-
 tere defensiones, *Foll. pract. crim. 1. p. 3.
 p. nu. 72.* dicit ex Felin, quod possunt o-
 mitti ex multis casibus; tamen quicquid
 sit, nisi adsit causa, ego censerem cum
 Symanca propter rationes ejus, faciunt
 quæ notat *Covar. lib. 2. tit. 1. num. 7. var.
 resol.* quem videas pro praxi quoti-
 diana,

Ad decimum nonum. Movetur ista
 quæstio propter gloss. *in d. §. sane,* ubi
 per text. dicit, non debere inquisitores
 cognoscere, nec se intromittere in
 causis,

causis, quæ non sapiant hæresim manifestè, & Syl. libro 3. capit. 1. puncto 2. de strig. dicit hoc posse dupliciter considerari. Primò, si dubium est in jure, bene dicit gloss. si verò est in facto, tunc Inquisitor potest se intromittere; Locatus loc. cit. in verb. divinatio, num. 4. Syman. tit. 30. n. ultimo.

Ad vigesimum. Syman. tit. 64. num. 36. duos testes fide dignos sufficere ad convincendum hæreticum affirmat. Direct. 3. p. 9. 71. & ibi Peng. com. 120. & com. 27. in 3. p. requirit, quod sint omni exceptione majores, quod repelli non possint aliqua exceptione, Symanc. tit. 31. num. 7. & 8. Syl. in summ. in ver. hæresis. 2. §. quantum, & admittuntur testes in hac causa excommunicati, & participes, & socii criminis, c. in fides, de hæret. l. 6. tamen unus testis, ut supra, & fama, facit indicium ad torturam, Peng. com. 110. in 3. p. Direct. fol. 644. col. 1. testes de auditu nullam fidem faciunt, & maximè quando deponunt quæ ab aliis audierunt, Symanc. tit. 64. n. 39. & 40. an & quando testes dicunt, se audivisse à duobus, quos nominant, & reddunt causam, faciant fidem? vide Foll. in pract. crim. fol. 112. num. 28. & fol. 12. num. 37. Abb. in cons. 81. nu. 1. Boer. dec. 342. nu. 1. dicit testes non minus quàm duos debere esse.

Ad vigesimum primum, quando timetur de fuga, vel reus suspectus est de gravi crimine, tunc ommissa citatione verbali, potest, & debet capi personaliter. Sym. tit. 44. nu. 12. Peng. com. 17. in 3. p. Direct. 73. com. 3. num. 131. ibid.

Ad vigesimum secundum, carcer de-

bet dari secundum qualitatem personarum, & delicti. Peng. com. & loc. cit. Syman. ii. 24. num. 22. Clem. 1. de hæret. §. propter, v. duco.

Ad vigesimum tertium, carceratus in causa fidei, fugiens è carceribus etiam fractis foribus, non habetur pro convicto, Syman. tit. 16. num. 23. Peng. com. 33. in 3. p. Direct. Grill. lib. 5. c. de fuga carcer. Foller. in pract. crim. 4. p. 3. p. a num. 45. usque 67. ubi dicit quæ requirantur ad hoc, quòd quis probari possit pro confessio, imò, nec etiam in aliis delictis, Boer. dec. 215. nu. 21. & infr.

Ad vigesimum quartum. Si truinato processu & servatis de jure servandis, inveniretur d. latus innocens, non debet poni in sententia, quod est insons, vel immunis, vel innocens, sed quòd non, vel non fuit legitime probatum per testes contra eum, Direct. 3. p. num. 140. Peng. ubi supr. com. 37. luer. C. sed si iterum fuit de eodem crimine delatus, potest puniri, Peng. ibidem num. 143. Symanc. tit. 60. nu. 13. Ratio est: quia ista sententia nunquam transit in rem judicatam. Pius V. Bulla 27. 95. 8. quando verò testes, qui deposuerunt contra delatum, dicerent, & revocarent dictum suum, potest poni in sententia quod est insons, immunis, & innocens, Peng. loc. cit. com. 37. nu. 142. & 208.

Ad vigesimum quintum, respondetur, quod qui scit hæreticum aliquem vel suspectum de hæresi, tenetur eum revelare, & denunciare Prælato, seu inquisitori, Cast. lib. 1. cap. 17. & lib. 2. ca. 25. de justa hæret. punit. Peng. com. 81. in 2. p. Direct. col. fi. & com. 68. col. 3. §. & non videtur

videtur. *Et com. 2. col. fi. 2. p. Direct. Greg. Papa. XI. in Bulla quæ incipit: Excommunicamus, quæ est tertia in suis. f. 70. & Alex. Papa IV. in Bulla relata à Direct. Inquisit. 2. p. f. 144. col. 2. & hoc jubetur sub pœna excommunicationis, facit c. de hæret. idem etiam dicitur de omni crimine, quod esset perniciosum Reipublicæ, D. Tho. 2. 2. q. 68. art. 1. Covar. lib. 1. c. 2. n. 8. excepta excommunicatione Inn. IV. Bul. 10. Nic. III. Bull. 2. sed hoc intelligitur quando scio aliquem esse hæreticum per visum, vel per alium sensum corporalem, vel per confessionem ejus qui fecit illud, vel quod habetur pro indubitato; secus quando levis esset suspicio, aut signa levia, quæ facile fallere possunt, Navar. consi. 3. de hæret.*

Ad vigesimum sextum, quænam sit forma abjurandi, & quæ in ea necessaria sint, vide Pengam. comment. 40. in 3. parte Direct. per totum, & habetur in c. Berengarius, de consecrat. distinct. 2. *Et cap. quoties, il. 1. q. 7. Caltr. libro 2. capitulo 24. Et lib. 2. cap. 2. ubi supra.*

Ad vigesimum septimum. Respondetur negativè, c. ut inquisitionis, de hæret. lib. 6. Cast. lib. 1. c. 23. Gom. in c. 2. §. statuto, nu. 54. de const. l. 6.

Vigesimum octavum, qui dicantur relapsi, & qua pœna puniendi, vide in c. ad abolendam, de hæret. Peng. com. 38. nu. 3. p. Direct. nu. m. 150. Direct. Inquisit. 2. p. 9. 58. & Peng. ib. com. 83. Cast. lib. 2. cap. 2. *Et c. super eo, de hæret. lib. 2. Et Sym. tit. 56. numero primo Et numero quarto.*

Ad vigesimum nonum, videto Covar. lib. 2. c. 9. num. 11. *Et 12. var. resol.*

Ad trigésimum. Respondetur quod

sic, c. ut commissi, de hæret. lib. 6. Covar. pract. 99. c. 34. in fine, etiam si dictam moderationem, & c. sibi in sententia iudex non reservasset, quia alias non esset dubium, gl. in d. c. in versi. vel mutandi, cum hoc sit speciale in hac causa, Covar. loc. cit. licet viderim hoc sibi iudices reservasse in sententia, & hoc putarem tutius.

Ad trigésimum primum. Respondetur, quod frequentiori usu vidi ferri lingua vernacula, seu vulgari, & ratio esse potest, ad hoc, ut ab omnibus, vel idiotis, ac literarum ignavis intelligantur scelera detestabilia in pœnam delati, & abominationem tanti criminis, quo homo recedit à Deo salutari suo, per Apostasiam, sive ob malam credentiam, & in majorem ipsius delati erubescerentiam, quæ solet esse magna pars pœnitentiæ, & satisfactionis peccatorum, c. quem pœnitet, de pœnit. d. 1. & patet vulgatis Theolog. Canonistarum, & Summistarum placitis.

Ad trigésimum secundum, respondetur cum gloss. in c. nos, in ver. prohibemus, 12. distinct.

Ad trigésimum tertium, respondetur prout in verbo privatio, sed vide Bull. Pii V. 29. quæ incipit, cum ex Apostolatus, ubi disponit de beneficiis vacantibus propter crimen hæresis.

Ad trigésimum quartum, quod cogi possunt ad implendas pœnitentias, de functo injunctas, Alex. IV. Bul. 10.

Ad trigésimum quintum, respondetur primò, quod quoad se, nullus tenetur prodere se ipsum, c. quis aliquando, §. his auctoritatibus de pœn. d. 1. ubi dicitur: non dico tibi ut te prodas: quod procedit

cedit etiam in casu hæreseos, cum non fiat exceptio. Navar. *conf. 5. nu. 3. de hæret.* quoad alios, dic prout dictum est ad 25. Cæterum vide in *pract. mea pæn. c. 22. q. 4. 6. 7. 8. 20. § 22.*

HOSPITALE.

SUMMARIUM.

1. Hospitale quomodo edificetur, & qua auctoritate.
2. An Ordinarius possit illud visitare.
3. Videre etiam computa, & rationem administrationum, & magistrorum.
4. An succedat expositus.
5. Quenam sint privilegia summorum Pontificum concessa diversis hospitalibus.

AD primum, relictis aliis dico primò, quod hospitale potest edificari à quocunque, etiam sine auctoritate Episcopi, & ibi Rectorem præfigere, & de eo liberè disponere ad libitum, sicut de aliis bonis suis, & illud destruere, vel alteri subicere seu donare, Gl. in c. unicuique de consecrat. d. 1. c. inter dilectos, de donat. Clem. quia contingit, de relig. dom. Selva tract. de benef. t. p. q. 6. nu. 6. Syl. in ver. Hospitale, §. 2. nu. 3. Auth. de Eccles. tit. §. si quis adificationem, ver. in omnibus collat. 9. Dico secundò, quod hoc hospitale non potest visitari ab Episcopo. Ratio est, quia est quiddam profanum, & non religiosum; Innoc. in d. cap. inter dilectos, nu. 2. & in c. ad hoc, de relig. dom. Syl. l. c. nu. 7. Sel. loc. cit. §. 1. nec obstat Conc. Trid. sess. 22. cap. 8. de reformat. quia disponit hoc posse Episcopum in

casibus à jure concessis: sed cum hoc non sit sub ejus dispositione, quia non est religiosum, non comprehenditur; nec dicuntur propriè, & loca pia, seu religiosa hospitalia, quoniam sunt ædificata sine auctoritate Episcopi; similiter de consuetudine legitimè præscripta, Abb. in Clem. 2. nu. 4. & §. de relig. dom. quod dixi, intellige, modò non habeat formam Ecclesiæ, vel si in eo celebretur, quia hoc non potest fundari sine Episcopi auctoritate. Innoc. in c. ad hoc, de relig. dom. nec dici potest locus religiosus. Adde quod dicit Gem. in c. fin. vers. sed quid, & ver. de h. w. de offi. leg. lib. 6. ubi habes, quando hospitale est accessorium Ecclesiæ, quando principale, quando separatum, quando juris patronatus clericorum, quando laicorum, & quando collegiatum, quod nota pro collatione illoquum, & pro visitatione, & pro Seminario, & pro reservationibus, prout habes in diversis locis hujus Praxis.

Ad secundum, post mortem ædificantis potest Episcopus visitare, & videre, si cuncta procedunt secundum ordinationem defuncti, ut in §. si quis adificationem, in auth. cit. Selva, & Sylvest. locis cit. & in verb. visitatio, §. ult. Angel. in ver. hospitale, in princ. & si reperit rectorem positum per hæredes defuncti perperam administrare, potest Episcopus eum revocare, aliumque instituere. Hoc ampliatur primò, etiamsi testator, qui ædificavit, interdixerit ne Episcopus se intromittat, Conc. Trid. sess. 7. c. si. c. tua nobis, de testamen. & ibi Covar. nu. 6. & 8. decis. Rot. 368. in antiquis. Ratio

H h

est,